

Aan de Staatssecretaris van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid
Mevrouw drs. J. Klijnsma
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Datum
08 april 2015

Onderwerp
Regeldruk bij stages
en leerwerktrajecten
MBO en HBO en
instroom in flexwerk

Uw kenmerk

Ons kenmerk
JtH/RvZ/MK/JS/2015/036

Bijlage(n)
2

Geachte mevrouw Klijnsma,

De afgelopen tijd hebben wij signalen ontvangen over belemmeringen bij instroom in flexwerk en het aangaan en uitvoeren van stages en leerwerktrajecten in het MBO- en HBO-onderwijs. Onder meer is gewezen op het negatieve effect van de verplichte wachttijd in de bijstand. Zij zijn voor ons aanleiding geweest om een nader onderzoek te verrichten. De focus in het onderzoek naar de stages en de leerwerkplekken was gericht op de sectoren Zorg en Techniek, omdat deze hoog scoren in kansen op instroom op de arbeidsmarkt. Voor het onderzoek naar de belemmeringen bij de instroom in flexwerk is deze beperking niet aangebracht. Het onderzoek is eind 2014 afgerond. Een exemplaar van het onderzoeksrapport is als bijlage bij deze brief gevoegd¹.

Wij reiken u met deze brief onze bevindingen en aanbevelingen aan. Daarmee kunnen de in het rapport gesignaleerde knelpunten, voor zover deze liggen op het domein waarvoor u verantwoordelijk bent, grotendeels worden weggenomen. Onze bevindingen sluiten ten dele aan bij de knelpunten, zoals opgenomen in uw brief van 11 november 2014² en de Verzamelbrief gemeenten 2014-3.³

Schaf in de bijstand af de verplichte wachttijd van 4 weken bij in en uitstroom uit flexwerk

Het onderzoek laat zien dat er onnodige regeldruk optreedt bij een specifieke categorie werkzoekenden, namelijk bij hen die vanuit de bijstand op zoek gaan naar flexwerk. Zij ervaren regeldruk als gevolg van de wettelijk verplichte wachtperiode van 4 weken. Deze geldt ook als zij vanuit de bijstandssituatie flexwerk hebben aanvaard en vervolgens dit flexwerk weer eindigt. In de daarop aansluitende periode van 4 weken moeten zij het – tijdelijk - zonder inkomen stellen. Zij moeten daarin aantonen dat zij actief op zoek naar werk zijn c.q. gaan.

¹ Rapport KPMG "Onderzoek regeldruk stage, leerwerk en instroom flexwerk", december 2014

² Brief Staatssecretaris SZW aan de Tweede Kamer van 11 november 2014, ref. nr. 2014-0000163861

³ Brief Staatssecretaris SZW aan o.a. Colleges van B&W (Verzamelbrief gemeenten 2014-3), ref. nr. 2014-0000187102

Contact

Wijnhaven 26
2511 GA Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

T (070) 310 86 66
F (070) 310 86 79

www.actal.nl
info@actal.nl

De nieuwe wachtperiode leidt tot irritatie bij deze groep werkzoekenden. Zij vinden dat zij met het zoeken en aanvaarden van flexwerk al aantonen hun verantwoordelijkheid serieus te nemen. Daarbij past naar hun mening niet goed dat zij bij uitval opnieuw de wachtperiode moeten doormaken. Gemeenten hebben in het onderzoek aangegeven dat de nieuwe wachtperiode soms reden voor werkzoekenden is om van flexwerk af te zien.

In de brief van 11 november 2014⁴ wordt voor dit probleem de oplossing gezocht in een eerdere melding bij de gemeente. Zo kan de wachttijd van vier weken al tijdens het flexdienstverband gaan lopen. Met deze oplossing zijn naar onze mening niet alle problemen weggenomen. Zo is namelijk niet bij alle flexibele arbeidsrelaties het eindtijdstip van de relatie voorzienbaar en voorspelbaar. Hierdoor is het lastig c.q. onmogelijk om tijdig de eerdere melding te doen. Verder is de vraag hoe de fulltime werknemer bij een eerdere melding de noodzakelijke sollicitatie-activiteiten kan ontplooiën. Hij is immers nog fulltime aan het (flex)werk. Een uitzondering op de verplichte wachtperiode ligt daarom meer voor de hand, temeer nu deze groep werkzoekenden al eerder heeft aangetoond voldoende inspanningen te hebben gepleegd.

Wij adviseren om de instroom in flexwerk vanuit de bijstandssituatie te stimuleren door de belemmering van de verplichte wachttijd van vier weken volledig weg te nemen voor hen die na korte periode van flexwerk weer werkloos worden.

Regeldruk door frequente melding variabele inkomsten en verrekening achteraf

Administratieve lasten zijn er voor bijstandsgerechtigden die flexwerk aanvaarden en met dat werk niet het minimumloon weten te verdienen. Zij ontvangen in die situatie aanvullende bijstand. Om het juiste bedrag aan bijstand te kunnen bepalen moeten zij periodiek wijzigingen in inkomsten melden. Niet alleen deze meldingen zien zij als een administratieve last. Zij ervaren vooral een last door de onzekerheid over de inkomsten en uitkering in de maand, volgend op die waarin de verdiensten zijn ontvangen. Die onzekerheid is het gevolg van het feit dat dan pas de verrekening van de verdiensten uit de voorliggende maand plaatsheeft. Uitkeringsgerechtigden vinden het moeilijk om in te schatten welk bedrag aan uitkering na de verrekening zal volgen. Daardoor zijn zij onzeker over wat zij die maand hebben te besteden. Het probleem van de hoge meldingsfrequentie en de daaropvolgende verrekeningen kan uitsluitend door een fundamentele (stelsel)wijziging in de bijstandswetgeving worden opgelost. Twee mogelijkheden komen hierbij in beeld:

- in plaats van de huidige vergelijking van de inkomsten met de uitkering zou kunnen worden gekeken naar een vergelijking van het aantal gewerkte uren met die van een fulltime werknemer, zoals dat thans ook bij de Werkloosheidswet gebeurt;
- de netto-bijstandsuitkering zou kunnen worden omgevormd naar een bruto-uitkering, waardoor de vergelijking met de bruto-inkomsten van de werknemer makkelijker en sneller kan.

---

⁴ Brief Staatssecretaris SZW aan de Tweede Kamer van 11 november 2014, ref. nr. 2014-0000163861

Naar deze laatste mogelijkheid wordt al onderzoek gedaan, waarbij naar onze mening vooral van belang is om de nadelige regeldrukgevolgen in de inkomstenbelasting te voorkomen. Naar de eerste mogelijkheid is nader onderzoek gewenst.

Wij adviseren om de urenvergelijking als alternatief voor de huidige verrekening van inkomsten te onderzoeken.

Bied voldoende ruimte voor sollicitatie- en wervingsactiviteiten tijdens de verplichte tegenprestatie

De verplichting tot het leveren van een tegenprestatie tijdens het ontvangen van een bijstandsuitkering levert soms beperkingen op bij de naleving van de sollicitatieplicht. Als voorbeeld verwijzen wij naar de praktijk in de gemeente Rotterdam, zoals die in het bijgevoegde onderzoek naar voren komt. In Rotterdam is een tegenprestatie van 20 uur gebruikelijk. Daarnaast moet vijf keer per maand worden gesolliciteerd. Betrokkenen ervaren knelpunten in de uitvoering van beide verplichtingen.

Bij een verplichte tegenprestatie is de werkzoekende beperkt in de momenten en perioden waarop aan zijn sollicitatieplicht uitvoering kan geven. Deze beperking is groter naarmate het aantal uren tegenprestatie per week hoger ligt. Meer verplichte uren tegenprestatie betekenen minder flexibiliteit in het plannen en voeren van sollicitatie-, oriëntatie- en andere gesprekken en het bezoeken van uitzendbureaus. Inflexibiliteit dreigt als de helft of meer van de beschikbare tijd per week aan de tegenprestatie moet worden besteed. De oplossing van dit probleem moet naar onze mening niet worden gezocht in een beperking of maximering van het aantal uren tegenprestatie. Het is beter om bij het opleggen van de verplichte tegenprestatie aanvullende afspraken te maken die de werkzoekende in staat te stellen om flexibel te blijven bij het afspreken met en het bezoeken van potentiële werkgevers en opdrachtgevers. Tevens is het van belang of de uitkeringsgerechtigde door middel van vrijwilligerswerk relevante ervaring opdoet. Hiermee kan rekening worden gehouden bij het bepalen van de omvang van de verplichte tegenprestatie.

Wij adviseren om de gemeenten ruimte te laten om met bijstandsgerechtigden individuele afspraken te maken die de noodzakelijke flexibiliteit bij het plannen en uitvoeren van sollicitatie- en wervingsactiviteiten borgen.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn geweest en zien uw reactie op onze aanbevelingen met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

w.g.

J. ten Hoopen
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris